

Tutkimus- ja kehittämishankkeiden vaikutus OKM:n kehittämissuunnitelmiin

AMK- ja ammatillisen koulutuksen tutkimuspäivät
23.11.2015 Helsinki

Ilkka Turunen
Neuvotteleva virkamies

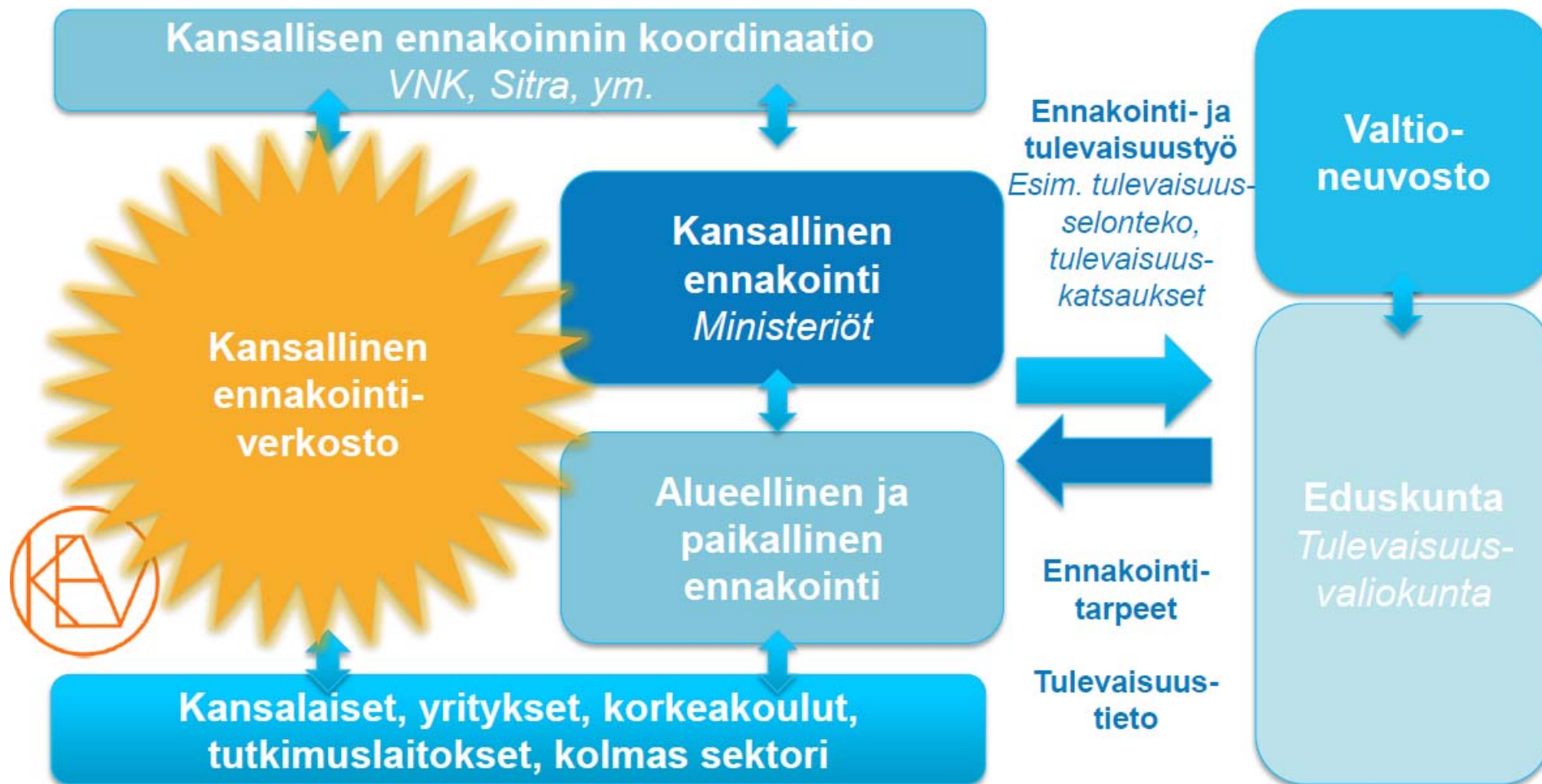
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Tiedon hyödyntäminen valtioneuvoston päätöksenteossa ja toimeenpanossa

- Valtioneuvoston yhteinen strategiaprosessi (OHRA-hanke)
- Tiedolla johtamisen ja näyttöön perustuvan politiikan vahvistaminen (TULA-reformi, uudet rahoitusvälineet, Strateginen tutkimus, Teas, TEA-ryhmä)
- Ennakoinnin ja tulevaisuustyön uudistus (Ennakointiluotsi ja kansallinen ennakointiverkosto)
- Tulevaisuusselonteko ja tulevaisuusskatsaukset
- Ministeriöiden ja niiden alaisten virastojen ja laitosten tutkimus- ja selvityssuunnitelmat
- OKM:n ennakointi- ja analyysiryhmä

Kansallinen ennakoinnin toimintatapa

OKM tiedon hyödyntäjänä

- Vahva tutkimustiedon, selvitysten ja arviointien hyödyntämisen traditio uudistusten valmistelussa ja toimeenpanossa (hallituksen esityksessä tai eduskunnan lausumana seuranta- ja arviointivelvoite)
- Toimialaa koskevan tutkimuksen seuranta ja siihen liittyvä verkostoituminen osa virkamiestyötä
- Välitön yhteys tutkijoihin ja tiedeyhteisöön (ml. seminaarit, työryhmät ja selvityshenkilöt)
- Asiantuntijavirastot (OPH, Suomen Akatemia, KARVI, TAIKE, Museovirasto), verkostot (Nuorisotutkimusverkosto), asiantuntijaelimet (Valtion liikuntaneuvosto), oma sektoritutkimuslaitos (Cupore) ja hallinnonalaa tutkivat yliopistojen laitokset (KTL, RUSE,) ja tutkimuslaitoskenttä (VATT, ETLA, THL, VTT jne.) tärkeitä tiedon tuottajia ja yhteistyökumppaneita
- Kansainväliset tutkimukset ja vertailut (PISA, PIAAC, PIRLS, TIMMS)
- OECD:n ja EU:n raportit, Tilastokeskuksen julkaisut ja rekisterit
- Ohjauksen ja rahoituksen tietoperustaa vahvistettu (Vipunen)

Hallitusohjelma: Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Suomalaisten osaamis- ja koulutustaso on noussut, mikä tukee suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa.

Kansliapäälliköt: "Kiperät ongelmat":

- Osaamisperusta murenee
- Digitalisaatiota ei hyödynnetä
- Eriarvoistuminen
- Kilpailukyvyn heikkeneminen
- Bio- ja kiertotalouden vauhdittaminen
- Luottamuksen rapautuminen
- Jne.

Tulevaisuuskatsaus: Osaamisella ja luovuudella hyvinvointia

- Osaamisen ketju kuntoon
- Korkeakoulutuksella ja tieteellä kilpailuetua
- Kulttuuri tuottaa arvoa elämään, yhteiskuntaan ja talouteen
- Hyvinvoiva ja osallistuva kansa menestyy
- Rakenteita, rahoitusta ja ohjausta uudistettava

Seminaarit ja työpajat (OKM, Eduskunta, TUTKAS jne.)
Tulevaisuuskatsauksen valmisteluryhmä

**Yhteinen tieto
Miksi?**

Koulutuksen, tutkimuksen ja kulttuurin tilan ja toimintaympäristön analyysi tutkimustiedon, kotimaisten ja kansainvälisten vertailujen (PISA, PIAAC, Tieteen tila), ennakointitiedon, ministeriöiden omien selvitysten, Teas-hankeiden, asiantuntijalaitosten työn (OPH, Akatemia), sektoritutkimuksen (Cupore) sekä tilastojen perusteella ministeriön analyysi- ja ennakointiryhmän tuella.

**Yhteinen agenda
Mitä?**

Kärkihankkeet

- Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin
- Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi
- Nopeutetaan siirtymistä työelämään
- Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta
- Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi
- Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan

**Yhteinen toimeenpano
Miten?**

- Budjetit
- Tulosohjaus
- Kuntaohjaus
- Seurantaindikaattorit, tutkimukset ja selvitykset (TEAS)
- Arvioinnit

STN: Osaavat työntekijät – menestyvät työmarkkinat

- Työelämän globaalissa murros: robotisaatio, digitalisaatio ja työntekijöiden osaamispohjan muutokset => uudenlaiset, joustavat tavat oppia, koulutus- ja tutkintorakenteiden uudistaminen, uudet oppimisympäristöt, kasvuyrittäjäisyys, maahanmuuttajat

Ohjelmakysymykset

- Mitkä ovat merkittävimmät osaamisen, työelämän ja työmarkkinoiden muutokset ja miten niihin vastataan?
- Millä tavoin tunnistetaan, kehitetään, tuetaan ja käyttöönotetaan uudenlaisen työelämän vaatimia taitoja?
- Miten kehitetään työmarkkinoita ja niiden toimivuutta?
- Miten maahanmuutto vaikuttaa työelämään sekä koulutuksen ja osaamisen uusiutumiseen?

Tulevaisuuden avaintaitoja

Knowing, doing, behaving, improving

- Vakiintuneiden perustietojen rikastaminen (matematiikan uudet alueet, medialukutaito)
- Uudet tiedon ja osaamisen alueet (robotiikka, koodaus, yrittäjäyys)
- Enemmän huomiota taitojen kehittämiseen (luovuus, kommunikaatio- ja yhteistyötaidot, tunnetaidot, johtajuus)
- Persoonallisuuden ja luonteen kehittäminen (uteliaisuus, aloitteellisuus, sinnikkyys, eettisyys)
- Enemmän aikaa oppilaan itsearvioinnin kehittämiseen (itsetuntemus, oppimaan oppiminen, metakognitiivinen toiminta)
- Ilmiöpohjainen oppiminen
- Vuorovaikutteinen, yhteisöllinen ja kokemuksellinen oppiminen

⇒ ***Mitä pitää olla opetussuunnitelmien perusteissa?***

⇒ ***Mistä tilaa uusille tiedoille, taidoille ja osaamiselle?***

⇒ ***Miten luodaan kognitiivisten, sosiaalisten ja tunnetaitojen tasapaino***

Viite: OECD:n käynnistymässä oleva hanke *Koulutus 2030*.

Suomen korkeakoulu- ja tutkimusjärjestelmä kansainvälisessä vertailussa*

Vuosi	Järjestelmän tai sen osien arvioinnit	Raportit ja katsaukset	OECD:n indikaattori-julkaisut	EU:n raportit	Pohjoismaiset vertailut	Muut tutkimukset ja selvitykset	Politiikkalinjaukset ja suunnitelu-asiakirjat
Ennen vuotta 2012 julkaistuja	Innovaatiojärjestelmän kansainvälinen arviointi 2009	Suomen Akatemia: Suomen tieteen tila ja taso 2009	Measuring Innovation 2010	Innovation Union Scoreboard (IUS) 2011	Nordforsk: Pohjoismaiden yliopistojen tutkimustoiminnan bibliometrinen vertailu 2011	Viiden maan tutkimuspolitiikan vertailu 2010 (SA)	Tutkimusinfrastruktuurien nykytila ja tiekartta 2009 Tutkimus- ja innovaatiopoliittinen linjaus 2011-15
2012	Yliopistouudistuksen vaikutusten arviointi Tekesin arviointi	Suomen Akatemia: Tieteen tila	Education at a Glance (EAG) Science, Technology and Industry (STI) Outlook	State of the Innovation Report		OPM: Suomen kansainvälinen yhteisjulkaiseminen	Tutkimus- ja innovaatiopoliittikan toimintaohjelma
2013	Suomen Akatemian arviointi SHOKien arviointi		STI Scoreboard	IUS 2013 ERA Progress Report		OKM: Tutkimuksen tila 2010-luvun alussa	
2014	Tutkimus- ja innovaationeuvoston arviointi	Suomen Akatemia: Tieteen tila	Promoting Research Excellence Measuring Digital Economy	IUS 2014 ERA Progress Report EU: Education and Training Monitor	Nordforsk: Pohjoismaiden yliopistojen tutkimustoiminnan bibliometrinen vertailu		TIN:n linjaus 2015-2020 Avoimen tieteen tiekartta 2014-17 Tutkimusinfrastruktuurien tiekartta 2014-20
2015	Kv-asiantuntijaryhmän selvitys Suomen korkeakoulujärjestelmän kehittämistarpeista (Technopolis Group)	OKM: Korkeakoulujen asemointitilastot	EAG STI Scoreboard Digital Economy Outlook Education Policy Outlook	IUS 2015 EU: Education and Training Monitor		OKM: suomalaisen yliopistotutkimuksen tuottavuus ja vaikuttavuus (profiiliryhmä)	Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön syventämisen tiekartta
2016	Yliopistouudistuksen ja ammattikorkeakoulu-uudistuksen arvioinnit	Suomen Akatemia: Tieteen tila	Education at a Glance STI Outlook	IUS 2016 EU: Education and Training Monitor			

* Lisäksi mm. Tilastokeskuksen korkeakoulu- ja tutkimustilastojen vertailutiedot, Word Economic Forumin ja Inseadin raportit (Human Capital Report, Global Innovation Technology Report, Global Competition Report) ja tärkeimmät yliopistovertailut (QS World University Ranking, Shanghai Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education World University Ranking ja Leiden Ranking)

Vuosien 2015-16 tutkimus- ja selvitysaiheita

- PISA- ja PIAAC -tutkimusten jatkoanalyysit
- Yliopisto- ja AMK- uudistusten arviointi
- Yksitoista raporttia ja yhteenveto korkeakoulujen yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta
- Kansainvälinen selvitys Suomen korkeakoulujen kehittämistarpeista
- Selvitys oppisopimuskoulutuksen toimivuudesta ja vaikuttavuudesta

OKM:n esitykset vuoden 2016 Teas-hankkeiksi:

- Digitaalisen pedagogiikan, oppimateriaalin ja oppimisympäristöjen nykytila ja kehittämistarpeet
- Osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys ammatillisen koulutuksen reformissa
- Korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistusten vaikutukset
- Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyö ja osaamiskeskittymät
- Varhaiskasvatuslain kokonaisuudistuksen vaikutukset

KIITOS